

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 42. europaudvalgsmøde

Dato: tirsdag den 28. juni 2022

Tidspunkt: kl. 09.00

Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Søren Søndergaard (EL), Christoffer Aagaard Melson (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Alex Ahrendtsen (DF) og Katarina Ammitzbøll (KF).

Desuden deltog: Statsminister Mette Frederiksen.

Punkt 1. Afrapportering af møde i Det Europæiske Råd den 23.-24. juni 2022

Det Europæiske Råd 23-24/6-22 – bilag 8 (Konklusioner fra mødet i Det Europæiske Råd)

Udvidelse af EU, krigen i Ukraine og fødevarerkrise

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det var et historisk topmøde, hvor vi meget hurtigt opnåede enighed om det vigtigste, nemlig at tildele Ukraine og Moldova kandidatstatus til EU og samtidig anerkende Georgiens europæiske perspektiv. Det er en utrolig vigtig beslutning, da det er et vigtigt signal til de mennesker, der kæmper på slagmarken i Ukraine, og det er et meget vigtigt signal til Vladimir Putin. Nu er beslutningen truffet, og herfra venter et kæmpe reformarbejde. Lige så vigtigt det er at få sendt signalet med den beslutning, lige så vigtigt er det at holde fast i, at man selvfølgelig først opnår medlemsstatus i EU, når man kan leve op til alle de utrolig mange kriterier for medlemskab. Her handler det om at hjælpe landene godt på vej, og det er rigtig godt også for den globale udenrigspolitiske situation, at vi har truffet denne beslutning.

Topmødet har i særdeleshed sendt et meget stærkt signal til Ukraine, og jeg er meget glad for, at alle 27 lande har evnet at træffe denne beslutning så entydigt og rigtigt.

Alex Ahrendtsen (DF): Jeg læste statsministerens glimrende interview i Børsen her til morgen, hvor der bl.a. var gode betragtninger om Ukraine-krigens konsekvenser for fødevarerikkerheden i Afrika. Statsministeren siger meget rigtigt, at det sandsynligvis er Ruslands forsøg på at destabilisere Europa ved at forsøge at få folk til at flygte til Europa, fordi de sulter. Diskuterede man det på mødet i forbindelse med Ukraines kandidatstatus?

Søren Søndergaard (EL): Hvad menes der med punkt 12 i topmødeerklæringen? Der står, at man inviterer Kommissionen til at rapportere til Rådet om Kommissionens synspunkter om de krav, som man har stillet til Ukraine. Rådet vil så beslutte videre skridt, når disse betingelser er opnået fuldt

ud. Hvad betyder det? Betyder det, at de skridt, man skitserer i rapporten fra Kommissionen, skal være nået fuldt ud, før man starter optagelsesforhandlingerne?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Til Søren Søndergaard: Vejen fra at have kandidatstatus til på et tidspunkt at være medlem af EU bliver lang, og der bliver behov for rigtig mange reformer. Der er bred enighed i EU om, at landes opnåelse af kandidatstatus ikke på nogen som helst måde må anfægtes, at man skal være klar til at være medlem den dag, man skal være medlem. Nu handler det om at få startet processen op, og man skal forstå teksten sådan, at der nu er en række ting, som skal opfyldes. Når Ukraine opfylder dem, kan der igen og igen komme nye krav, som skal opfyldes. Det er en kontinuerlig proces, hvor man arbejder med noget, og så opstilles der nye krav. Det er ikke i sig selv overraskende, for det er reformer på rigtig mange områder, ikke mindst retsstat og korruption og i det hele taget en styrkelse af samfundsstrukturen.

Til Alex Ahrendtsen: Fødevarerkrisen var på radaren, og der er en meget stor bevidsthed i EU om, hvor alvorlig en problemstilling vi står over for. Der er et arbejde i gang med at få så meget landbrugsproduktion ud af Ukraine som muligt, selv om vi ikke kan transportere det via havet. Det er lykkedes at få fragtet en del af fødevarerproduktionen ud via lastbiler, men ikke alt. Det er på dagsordenen, og jeg tror bestemt ikke, at jeg er den eneste europæiske politiker, der ser det på den måde, at det ikke kun handler om en fødevarerkrise og måske en alvorlig hungersnød, bl.a. i Afrika. Det er i mine øjne endnu et af Putins forsøg at destabilisere os, for fødevarerkrise og hungersnød vil sætte sig i migration og givet i et omfang, der kan være med til at destabilisere dele af Europa. Jeg tror desværre, at det er en del af en større plan.

Søren Søndergaard (EL): Jeg er ikke helt sikker på, at jeg forstår svaret. Jeg er fuldstændig enig i, at det er rigtig godt, at man har sendt det signal til Putin og til Ukraine omkring deres ønske om at blive medlem af EU. Men skal det forstås på den måde, at der ikke startes optagelsesforhandlinger, før man har fået en rapport fra Kommissionen?

Alex Ahrendtsen (DF): Statsministeren nævner også i interviewet i Børsen, at hun vurderer, at krigen i Ukraine vil vare i flere år, og jeg deler den vurdering. At give Ukraine kandidatstatus er selvfølgelig moralsk opbakning, men det hjælper ikke på slagmarken. Det hjælper heller ikke på fødevarer sikkerheden. Hvis krigen kommer til at vare i flere år, vil det for alvor påvirke fødevarer sikkerheden i Afrika, og det vil sætte gang i migrantbølger. Jeg er glad for, at statsministeren er sikker på, at der også er andre europæiske ledere, der ser den fare. Diskuterede man på mødet, hvad man vil gøre for at sikre den sydlige flanke over Middelhavet, så vi ikke får en voldsom migrantbølge, der vil underminere hele den europæiske sikkerhed? Europa kan ikke samtidig støtte en ukrainsk part og tage imod millioner og atter millioner i løbet af kort tid.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Jeg vil bekræfte Søren Søndergaards udlægning af teksten. Der er ikke taget stilling til, hvad der præcis skal til, for at man åbner selve optagelsesforhandlingerne. Det er helt korrekt forstået.

Til Alex Ahrendtsen: Ingen af os ved, om det bliver en langvarig konflikt, men jeg tror, at der er en risiko for det. Det er rigtigt, at jo længere tid, der går, jo større er konsekvenserne potentielt både for økonomien og fødevarerne. Stor migration, stort pres på Europa, destabilisering. Jeg er fuldstændig enig i analysen, og den danske regerings holdning er klar: Vi skal have et nyt flygtningesy-

stem, hvilket vil være endnu mere rigtigt, når der kommer så stort et pres på Europas grænser, men der har vi ikke opbakning fra resten af EU endnu. Vi må se, hvad der sker, når vi kommer tættere på, men der er ikke en europæisk nødplan, hvad angår migration. Der er til gengæld en anden bevidsthed om de ydre grænser, når vi sammenligner med 2015. Der er en øget tilstrømning til Europa allerede nu, ikke mindst til nogle af medlemslandene. Jeg deler absolut bekymringen og mener, at det vil være det helt rigtige tidspunkt at få et modtagecenter på asylområdet, så man træffer nogle beslutninger, inden det går galt i Europa igen.

Katarina Ammitzbøll (KF): Nu hvor Ukraine har fået kandidatstatus – hvilket vi bakker fuldstændig op om – hvad giver det så af muligheder for Ukraine? Kan Ukraine komme i betragtning til at optage lån fra Den Europæiske Bank for Genopbygning og Udvikling (EBRD), f.eks. til infrastrukturprojekter?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det kan jeg ikke svare på på stående fod. Jeg tror, at det er så konkret, at det må stilles til en ressortminister.

Vestbalkan

Statsministeren (Mette Frederiksen): Vi har utvivlsomt en udfordring i forhold til Vestbalkan, hvor en række lande igennem mange år indædt har ønsket sig medlemskab af Den Europæiske Union, og som måske kan have en følelse af, at tingene går hurtigt for nogle andre. Derfor er det selvfølgelig vigtigt, at vi holder et meget stærkt perspektiv på Vestbalkan. Det har vi en interesse i, også sikkerhedspolitisk. I regeringens øjne vil det bedste signal til Vestbalkan være at få åbnet forhandlingerne med Nordmakedonien og Albanien. På topmødet har vi opfordret til en hurtig løsning på de udestående spørgsmål, så man kan komme videre med det. Jeg synes, at vi skylder landene det, for de har gjort sig meget store anstrengelser for at komme tættere på Europa. Vi har også bedt Kommissionen om at vurdere Bosnien-Hercegovinas fremskridt med nødvendige reformer, så vi kan træffe beslutning om, hvorvidt Bosnien-Hercegovina skal have kandidatstatus.

Vi havde i det hele taget mange drøftelser om, hvordan vi styrker vores samarbejde og relationer med landene uden for EU.

Katarina Ammitzbøll (KF): Da vi skulle drøfte, om Ukraine skulle have kandidatstatus, var der næppe en gradbøjning af, om man har et europæisk perspektiv. Hvad betyder et stærkere europæisk perspektiv?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Landene ligger lidt forskellige steder, men der er ganske mange kandidatlande. Det vigtige er, at vi bevæger os videre med landene på Vestbalkan. De er i forskellige situationer, og vi har særlige udfordringer omkring Serbien, som tydeligvis bakker op om Putin. Det er ikke foreneligt med en tilnærmelse til EU eller et EU-medlemskab i mine øjne. Til gengæld har Nordmakedonien og Albanien været igennem meget store reformer og har gjort sig stor umage. Det vil være rigtig godt at komme videre med forhandlinger om dem. Bulgarien er en udfordring, men der er i fredags truffet ny beslutning i det bulgarske parlament, så måske er der en mulighed for at bevæge sig videre her.

Jeg tror, at det i det hele taget er vigtigt, at vi er til stede på Vestbalkan, og at parlamentarikere, regeringer og EU rejser dertil og knytter båndene endnu tættere, så vi får sendt et klart signal om, at der er en helt særlig situation omkring Ukraine, men at vi ikke har glemt nogen på Vestbalkan. Vi har kun én interesse, og det er at forsætte rejsen sammen endnu tættere. Der er dels noget formelt, men jeg tror faktisk, at det politiske samarbejde og samhørigheden fra alle landes parlamenter og regeringer og EU-institutionerne er mindst lige så vigtig.

Eurotopmødet

Statsministeren (Mette Frederiksen): Eurotopmødet blev langt, og det skyldes selvfølgelig, at inflationen belaster alle europæiske økonomier, bekymrer alle europæiske politikere og ikke mindst vores befolkninger. Derfor er det vigtigt at blive ved med at drøfte det og se, hvad der er det rigtige at gøre, selv om inflationen er noget af det sværeste at håndtere i sin økonomiske politik. Men der er sket en ændring med EU igennem den senere tid, hvor jeg måske tidligere syntes, at der en gang imellem ikke helt var sammenhæng mellem det, der blev diskuteret, og vilkårene udenfor. Der er sket noget med covid-19 og krigen i Ukraine, hvor vi er meget mere på den reelle udfordring.

Kim Valentin (V): I den økonomiske redegørelse fra maj 2022 står der, at Danmark ikke har problemer, og at man bare skal vente. Er det stadig meningen?

Tyrkiet

Søren Søndergaard (EL): På sidste møde tog jeg spørgsmålet op om, hvorvidt man virkelig kunne forestille sig, at Rådet vil tage Tyrkiet op til diskussion og alene nævne uoverensstemmelserne med Grækenland, i en situation, hvor Tyrkiet dagligt angriber de folk, der har bekæmpet Islamisk Stat, og likviderer folk, der har bekæmpet Islamisk Stat. Hvad er der sket? I rådskonklusionerne kritiserer man Tyrkiet for den måde, de optræder på over for Grækenland, og man føler ovenikøbet behov for at understrege, at Tyrkiet skal respektere suveræniteten hos EU-medlemslande. Men EU overtræder dagligt andre landes suverænitet, bl.a. ved at likvidere folk, der bekæmper Islamisk Stat. Det er meget alvorligt. Det er, som om nogen har glemt, at Islamisk Stat faktisk udgør en meget stor fare. Synes statsministeren virkelig, at det er rimeligt, at vi behandler de folk, der bekæmper Islamisk Stat for os i det nordlige Syrien, på den måde?

Statsministeren (Mette Frederiksen): Tyrkiet i bredere forstand var ikke på dagsordenen, som vi også havde en vending om i forbindelse med forelæggelsen i sidste uge.

Søren Søndergaard (EL): Jeg har forståelse for, at der ikke var nogen større debat om Tyrkiet, men jeg kan konstatere, at der er indsat et helt afsnit om Tyrkiet. Jeg kan også konstatere, at man i det afsnit føler behov for at udtrykke, at Tyrkiet skal respektere suveræniteten hos EU-lande i en situation, hvor Tyrkiet dagligt gennemfører væbnede angreb på folk, som har været vores allierede i kampen mod Islamisk Stat, hvilket jeg går ud fra, at de stadig er. Jeg påpeger bare, at det måske er en lille smule underligt, at man vælger at nævne EU-landenes suverænitet, hvor der trods alt ikke er tale om væbnede angreb, og så glemmer at nævne vores allierede i kampen mod Islamisk

Stat. Men hvis ikke ministeren har nogle kommentarer til det, er det bare sådan. Jeg finder det højest besynderligt og utidigt i forhold til dem, der dagligt ofrer livet i kampen mod Islamisk Stat.

Statsministeren (Mette Frederiksen): Det er altid sådan med en konklusionstekst, at ikke alle emner bliver berørt.

Mødet sluttede kl. 9.31.